

6269 Sayılı Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği

(19.09.1964 tarih ve 11811 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış, 20.6.1966 tarih ve 12327 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Yönetmelik ile değişiklik yapılmıştır.)

Kimyagerlik ve Kimya Mühendisliği hakkındaki 6269 sayılı Kanunun 6'ncı maddesi hükmü aşağıda belirtilen şekilde uygulanacaktır.

Madde 1 - Sorumlu müdür bulundurulması lüzumlu iş yerleri ile sorumlu müdürün tarifi ve niteliği:

a) Kimya hizmetleri ile kimya teknolojisi ve uygulanmasına ilişkin işleri bulunan ek cetvelde gösterilen sınai işyerleri, bu işlerle ilgili olarak bir "Sorumlu Müdür" bulundurmak zorundadırlar.

Bu görev; her zaman müessese veya işletme müdürlüğü anlamını kapsamaz.

b) Sorumlu müdürün kimya yüksek mühendisi, kimya mühendisi veya kimyager olması şarttır. Ancak, ek cetveldeki istisnalar saklıdır.

c) Sorumlu müdür olarak, bu Yönetmeliğin kapsadığı işyerleri, (b) fıkrasında belirtilen nitelikte birini bu unvan ile işe alabileceği gibi, aynı nitelikte olmak üzere halen çalıştırdıkları bir elemanına da bu unvanı verebilirler.

Madde 2- Sorumlu müdürün görevleri:

Sorumlu müdürün görevleri şunlardır:

a) Müessesenin kimya hizmetleri ile kimya teknolojisi ve uygulanmasına ilişkin bilumum işlerini, kimya bilimi veya kimya sanayiinin teknik icaplarına uygun olarak yürütmek.

b) Müessesenin, yukarıdaki fıkra yazılı işlerine ilişkin teknik güvenliği sağlamak,

c) Müessesede imal ve istihsal olunan mamullerin 2 nci maddenin (a) fıkrasındaki görev açısından Türk standartlarına veya bu standartlar bulunmuyorsa, mamulün kullanım maksadına uygunluğunu sağlamak,

ç) 2 nci maddenin (a) fıkrasındaki görev açısından müessesede işçilerin, personelin ve çevrede oturanların hayat ve sağlıklarını koruyucu tedbirleri almak,

Bu görevi ile ilgili olarak sorumlu müdür, gerekli tedbirlerin alınmasını en geç bir ay içinde tespit edecektir. Bunları, yazılı olarak işverene veya vekiline veya kanuni temsilcisine bildirdiği halde sorumluluğu gerektiren bir durumun hasıl olması takdirinde, sorumluluk işverene düşer.

d) Sorumlu müdür ile işveren arasındaki karşılıklı hak ve vecibeler, tahdit etmeyecek şekilde yapılacak sözleşmelerde belirtilir.

Madde 3- Birden çok işyerinin, bir sorumlu müdür kullanması şartı:

Bu Yönetmeliğin kapsadığı sınai işyerlerinden muharrik kuvvet kullananlarda işçi sayısı beşi, muharrik kuvvet kullanmayanlarda onu aşmayanlar, ortak sorumlu müdür istihdam edebilirler. Bu takdirde, bir sorumlu müdür uhdesinde en çok iki işyeri bulunabilir.

Madde 4 - Bu Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra uygulanır.

Madde 5 - Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi, Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları yürütür.

CETVEL

A - Patlayıcı ve parlayıcı maddeler sanayi:

1 - Barut, dinamit, nitrogliserin gibi maddeler yapan ve bunları kullanan fişek, taba, kapsül ve buna benzer piroteknik imalathane ve fabrikaları.

2 - Eter, karbonsülfür, benzol, petrolden elde edilen gaz, mazot, benzin, madeni yağlar, gres ve emsali gibi patlayıcı katı, sıvı ve gaz şeklinde maddeler yapan imalathane ve fabrikalar.

3 - İmalatında ilkel veya yardımcı madde olarak benzin, karbonsülfür, eter, benzol, petrol ve benzeri gibi çabuk parlar maddeleri kullanan atölye, imalathane ve fabrikalar. (Benzin istasyonları, garajlar, elbise temizleme yerleri, mayi muhallil kullanarak enerji istihsal edenler, oto tamirhaneleri hariç,)

4 - Sentetik benzin elde edilen fabrikalar ile petrolü iptidai madde olarak kullanmak suretiyle çeşitli ürünler istihsal eden fabrikalar ve imalathaneler.

5 - Aldehit imalathane ve fabrikaları. (Formaldehit, asetaldehit, benzaldehit ve benzerleri.)

6- Keton imalathane ve fabrikaları. (Aseton, mezitiloksit ve benzerleri.)

7 - Alkol (Metil, etil, amilalkol, glikol, gliserin ve benzerleri) istihsal eden fabrika ve imalathaneler. (Şarap sirke, kolonya imalathaneleri hariç.)

8 - Hidrokarbonlar, halojenli hidrokarbonlar imalathane ve fabrikaları, (Kloroform, bromoform, kloral, karbon tetraklorür, klorobenzen ve benzerleri.)

9 - Oksijen azot, azot oksitleri, amonyak, karbon oksitleri, kükürt oksitleri ve benzeri sıvı gazlar ile her cins tazyik edilmiş, sıvılaştırılmış ve çözünmüş gazlar imal ve istihsal eden fabrika ve imalathaneler.

10 - Organik ve inorganik peroksit, persel ve hipoklorit ile her türlü madeni peroksitler, perhidrol, çamaşır suyu, kireç kaymağı ve benzeri imalathane ve fabrikaları. (Oksijenli suyu eczacılar da yapabilir.)

11 - İstihsalinde; distilasyon, rafinasyon, hidrojenasyon ve sülfonasyon ameliyelerinden en az birisinin icra edildiği her türlü katı ve sıvı yağlarla yağ asitleri ve bunların türevlerini imal eden fabrika ve atölyelerle imalathaneler. (Basit yağ tasirhaneleri hariç.)

12- Uçucu yağlar, esans, eter imalathane ve fabrikaları.

B - Yakma (Dağlama) tehlikesi olan sanayi:

1 - Asitler, bazlar ve oksitler ile her cins tuz (Kimyevi bileşikler) ları istihsal ve imal eden fabrika ve imalathaneler. (Yalnız yemeklik olarak kullanılan tuz sodyum klorür hariç ve fakat tuz-sodyum klorür rafinasyonu dahil.)

2- Deterjan ve sabun imalathane ve fabrikaları.

3 - Kimya laboratuvarları. (Hayati kimya laboratuvarlarında, bu sahada ihtisası olduğu mevzuata göre tespit edilmiş olanlar da sorumlu müdür olabilir.)

C - Zehirlenme tehlikesi olan sanayi:

1 - Zehirli gaz ve diğer zehirli maddeler imalathane ve fabrikaları.

2 - Azot, kükürt, fosfor, arsenik, antimon, kurşun; bakır; iyot; brom; klor, flor, cıva ve bunların her türlü bileşikleri ile diğer zehirli organik ve inorganik maddeler ve benzerleri imalathane ve fabrikaları. (Suni gübre, üre, etilasetat, anilin, fenol, kakodil; siyanür ve benzerleri.)

3 - Kalsiyum karbür (Karpit), diğer karbürler ve müştakları ile bunlardan elde edilen maddeler imalathane ve fabrikaları, (Triklor etilen, metil asetat, sentetik gomelak, anilin klorhidrin, poli etilen, poli vinilklorür, etilen bromür ve benzerleri.)

4 - Elektroliz veya elektrotermik yol ile istihsal edilen maddeler imalathane ve fabrikaları. (Klor, kloratlar, hipokloritler, alüminyum, magnezyum ve benzerleri imalathane ve fabrikaları.)

5 - Her türlü vernik ve boyar maddeler imalathane ve fabrikaları. (Sentetik, sellülozik ve her nevi boyalar, cilalar, laklar, pigmentler, toz boyalar, yağlı boyalar, mensucat boyalar, sikatifler ve benzerleri.)

6 - Mensucat kimyevi yardımcı maddeleri, emülsifiyanlar, tansicaktif maddeler, binderler imalathane ve fabrikaları.

7 - Parazit, haşarat, çekirge, diğer zararlı hayvanlar ile muzır nebatları tahribe yarayan mücadele ilaçları istihsal eden, işleyen ve bunları imalatında iptidai veya yardımcı madde olarak kullanan imalathane ve fabrikalar. (D.D.T., gammexnea, B.H.C. ve benzerleri.)

8 - Sentetik ham kauçuk istihsal eden fabrika ve imalathaneler ile tabii ve sentetik kauçuktan mamul maddeler yapan müesseseler. (Otomobil lastiği, her cins hortum, maske, conta ve

benzeri fabrika ve imalathaneleri.)

9 - Sentetik yol ile elde edilen suni reçine ve plastik maddeler, suni elyaf imalathane ve fabrikaları. (Viskoz, suni ipek, naylon, orlon, perlon, dakron ve benzerleri.)

10 - Kösele, deri, suni deri ve muşamba imalathane ve fabrikaları ile debagatta kullanılıp, kimyevi yolla elde edilen yardımcı ham maddeler imalathane ve fabrikaları. (Bikromat, zırnık, valeks ve benzerleri.) (Basit ve küçük hacimdeki tabakhaneler hariç)

11 - Sülfite, kraft, yarı kimyevi natron selülozu ve benzeri selüloz, kağıt imalathane ve fabrikaları. (Bu gibi fabrikalarda kağıt mühendisleri de sorumlu müdür olabilir.)

12 - Havagazı, katran, benzol, fenol, naftalin ve benzeri gibi, kömür ve odun distilasyon ürünleri ile su gazı, sanayi gaz istihsal eden fabrika, imalathaneler ve bunları ilkel veya yardımcı madde olarak kullanan fabrika ve imalathaneler. (Bu maddeleri yakıt olarak kullanan müesseseler hariç.)

13 - Siyahlar. (Asetlilen siyahı, antresen siyahı, is siyahı, hayvan siyahı, kemik siyahı ve benzerleri) imalathane ve fabrikaları.

14- Aktif kömür ve suni grafit fabrikaları.

15- Diffüzyon, satürasyon, kristalizasyon, rafinasyon ile çalışan şeker fabrikaları.

16- Pil ve akümülatör imalathane ve fabrikaları. (Bu türlü müesseselerde elektrik mühendisleri de sorumlu müdür olabilir.)

17- Kibrit imalathane ve fabrikaları.

18 - Mürekkep imalathane ve fabrikaları. (Çini, matbaa istampa tükenmez mürekkep ve benzerleri.)

19- Ultramarin - çivit imalathane ve fabrikaları.

20 - Fotoğrafçılıkta kullanılan kimyasal ürünler ve hassaslaştırılmış filim, kağıt (Ozalit) ve maddeler imalathane ve fabrikaları.

21 - Umumi Hıfzıssıhha Kanununa göre kurulmuş olan şehir suları tasfiye ve kimyevi temizleme merkezleri.

D - Tefessüh ve İnfeksiyon tehlikesi olan sanayi:

1 - Tutkal, jelatin imalathane ve fabrikaları.

2- Nişasta, glikoz ve dekstrin imalathane ve fabrikaları.

3 - Asit sitrik, asit fumarik, asit glükonik ve benzerleri gibi fermantasyonla ele geçen kimyevi ürünler fabrika ve imalathaneleri.

4- Her nevi çocuk maması ve konserve fabrikaları.

E - Yüksek suhnet tekniği (Ateş tekniği) ile ilgili sanayi:

1 - Norm tuğla, su kireci, alçı, çimento fabrikaları ile her türlü ateşe dayanır malzeme ve ateş tuğlası, çini, fayans porselen, sır, emaye ve benzerleri imalathane ve fabrikaları. (Bu türlü işyerlerinde seramik mühendisleri de sorumlu müdür olabilir.)

2 - Maden filizlerinden metal istihsal eden ve cevheri bu yolda değerlendirilen imalathane ve fabrikaları ile elektrometalürji ve her türlü maden izabe, tasfiye ve halita imalathaneleri. (Bu türlü işyerlerinde izabe ve metalürji mühendisleri de sorumlu müdür olabilir.)

3 - Şişe ve cam imalathane ve fabrikaları. (Cam kırılan ve el ile çalışanlar hariç; cam kınları kullandığı halde, jeneratör gazı, havagazı veya mazot yakıtı finnlı ve şekillendirme makinalı olanlar dahil.) (Bu türlü işyerlerinde seramik mühendisleri de sorumlu müdür olabilir.)

4 - Suni zımpara taşı, korendon, karburandum, sentetik kıymetli taşlar imalathane ve fabrikaları. (Bunlarda seramik mühendisleri de sorumlu müdür olabilir.)

5 - Silis çökelekleri, silisik eterler, silikonatlar, silisyum tetraklorür ve benzerleri imalathane ve fabrikaları.